

Slovo k povzbuzení na neděli 28. června 2026, na **13. neděli v mezidobí – A**
Biblická čtení: 2Král 4,8-11.14-16a; Ž 89; Řím 6,3-4.8-11; Mt 10,37-42

Milé sestry, milí bratři,

«kdo miluje otce nebo matku víc nežli jme, není mne hoden; kdo miluje syna nebo dceru víc nežli mne, není mne hoden» určitě nejsou na výklad nejsnadnější slova Ježíšova. Leckomu mohou znít i **nepochopitelně tvrdě**, možná i poněkud **šileně**. Vždyť **láska** dětí k rodičům a snad ještě více láska rodičů k dětem patří k těm úplně **nejpřirozenějším, nejpevnějším a nejkrásnějším** láskám vůbec, je obsahem i čtvrtého Božího přikázání.

Navíc je jasné, že jednoduše dávat **do protikladu** lásku k Bohu a lásku k nejbližším je velmi **ošemetné**. A že je až **zvrácené** si myslet, že by bylo Božím přáním, aby děti neměly rády své rodiče, abychom nemilovali své blízké, či aby rodiče nemilovali své děti, ať jsou jakékoli. Něco takového by bylo nejen **proti** Desateru a přirozenosti, ale i proti samotnému evangeliu. A tak se musíme ptát, **jak snad jinak** Kristovým slovům zkusit porozumět...

Mít **víc rád Boha než** ostatní lidi a než sebe odpovídá známému **mít Boha na prvním místě**. Mít Boha, Krista jako svou **první a největší lásku**. Což k náboženské víře patří.

Jelikož však – aspoň v křesťanství by tomu tak mělo být – jde o lásku k **Bohu**, který je nejen absolutním **Bytím** ale i **absolutním Dobrem**, láska k Bohu se kryje s **láskou k Dobru**. Mělo by tedy jít o **lásku k Lásce**, potažmo k **bytí samotnému**. Proto láska k Bohu nade všechny **by neměla negovat** ostatní lásky, které člověk má. Naopak, má potenciál je **kultivovat**, je-li třeba, **očistit**, dát jim jejich **sílu a poslední důvod**, potažmo **věčnost**.

Mít Boha na prvním místě **v náboženské praxi** totiž znamená, že **vztah k Bohu**, křesťansky skrze **Krista**, vtělenou Boží lásku, **láskou pronikne**, prodchne a ovlivní **vše**, co člověk je a činí. **Laskavostí**.

Pro představu to není **nepodobné** tomu, jako když lidé žijící v krásném a milujícím **vztahu**, který je pro ně nějak první, jsou schopni milovat i **ostatní**, dávat svou lásku **dál**. A to právě proto, že jsou vzájemnou láskou natolik **ovlivněni**, že v sobě mají lásku, ví, co to je.

Člověk žijící ve vztahu s Bohem skrze Ježíše má tedy **naději**, že bude **víc milovat** i lidi a svět. Má naději, že **láska k Lásce** ho více naučí **milovat dál**, být **milosrdnějším**.

Nicméně něco takového **není** ani zdaleka **samozřejmostí**. Bohužel. A i když soudcem je a do srdce vidí jen Bůh a i když lidská **slabost a křehkost** je charakteristikou nás všech, nikdo z nás není dokonalý, přesto se může zdát, že někoho vztah s Kristem téměř vůbec **neovlivňuje k lepšímu**, někdy dokonce **naopak**, křesťanství v něm petrifikuje to horší a zlé.

To se může stát tehdy, když křesťanství člověka vlastně vůbec není křesťanstvím. Když člověk pod rouškou křesťanství nakonec stejně **miluje jen sebe**, když vztah s Bohem je jen saturováním jeho sebestředných potřeb, křesťanství se stane jeho **seberealizací**. Když nemiluje Boha, ale jen svou **představu** Boha. Když se Bohu vůbec **neotevře** a **nenechá se** jím nijak ovlivnit. Což se děje, když domnělý vztah s Kristem se stane pro člověka jen **potvrzením** jeho dokonalosti, v jeho vlastních očích. Anebo když křesťanstvím dokonce začne **maskovat** svou zlobu, perverzi, patologii, mocichtivost. A tak dále.

Tyto **patologie** bohužel asi nejsou výjimečné. A jsou možné asi proto, že Bůh je **Bůh** a **není hmatatelný** jako lidé. Druzí by nám to totiž ve vztazích možná ani nedovolili...

Ale vraťme se – i s tímto varováním na paměti – k dnešnímu **evangeliu**.

Mít Boha na prvním místě, tedy mít Ježíše, dobro a lásku na prvním místě, může někdy znamenat i určitý **konflikt**, někdy výrazný a nepříjemný. Takové **konfliktní situace**, které s sebou nese následování Krista, křesťanský způsob života a snaha o dobro, si jistě dovedeme **představit**. A nejde právě jen o konflikty v oblasti **náboženské víry**, ale i o celou škálu

konání dobra, odporování zlu, o celou oblast svědomí. Kdy je svědomí člověka o něčem dobrém přesvědčeno, ale okolí, a to někdy i to nejbližší, je proti.

Někdy jsou to velmi **složité** lidské i vztahové **situace**, leckdy je **těžké rozpoznat**, co je nakonec dobré a co zlé, co je podstatné a co nepodstatné, kdo má více pravdy, najít **hranici**, kdy ještě je pro jiná dobra dobré ustoupit, a kdy se je třeba již vzepřít a říci „ne“. V tom musíme být nesmírně **pokorní**, otevření, empatičtí a zdrženliví.

Ale že takové situace skutečně mohou nastat a bohužel **nastávají**, víme. Lze je vyčíst i v Kristových slovech, která prvním veršům dnešního úryvku předcházela: «Nemyslete si, že jsem přišel na zem uvést pokoj; nepřišel jsem uvést pokoj, ale meč. Neboť jsem přišel postavit syna proti jeho otci, dceru proti matce, nachu proti tchyni; a nepřítelem člověka bude jeho vlastní rodina». To není pochopitelně něco, co by si Pán Ježíš přál, ale jde právě o situace, ke kterým kvůli slabosti nás lidí prostě **dochází**. A na ně Pán Ježíš své učedníky **připravuje**, aby se v nich nedali na cestu zla. A slibuje, že v nich **bude s nimi**, že v nich **bude s námi**.

S tím vším souvisí i následující **výzva k vzetí kříže**: «A kdo nebere svůj kříž a nenásleduje mě, není mne hoden». Stojí za pozornost, že Pán Ježíš – narozdíl od paralelního místa u Lukáše – zde nehovoří o „nesení“ kříže, nýbrž o jeho „**vzetí**“, o jeho „**sebrání**“.

Řecké sloveso *lambanein*, které dle Matouše zaznívá z Kristových úst, totiž znamená „**vzít**“ či „**zmocnit se**“. Označuje tak **akt vzetí kříže, rozhodnutí** k němu. Vyjadřuje **angažovanost**, akt **vůle**, který se má stále **obnovovat**. Rozhodnout se **pro dobro**, i když nás to něco stojí...

Podobně důležitým slovem je „**život**“: «Kdo nalezne svůj život, ztratí ho, kdo však ztratí svůj život pro mě, nalezne ho». V řečtině na místě „života“ Ježíš mluví o *psyché*, o „duši“.

Překládat *psyché* jako „**život**“ má své opodstatnění, navazuje na hebrejštinu. *Psyché* zde neznamena protiklad k tělu (*sarx* či *sóma*), nýbrž zahrnuje **celého člověka**, celý jeho život.

Přesto zde jde ještě o něco hlubšího než jen o „život“ (řecky *zóé*). Použití slova *psyché* může poukazovat i na samotný **střed života**, tedy opravdu na **duši** člověka, z níž veškerý život vychází a jej činí **lidským**. Na to, co dělá člověka člověkem, na jeho živé a rozhodující se **já**.

Je-li tomu tak, pak můžeme Kristovu slovu rozumět **nejen** ve smyslu povzbuzení k připravenosti svůj pozemský život **obětovat** pro Krista a ideály evangelia a dobra, nejen jako povzbuzení k neuchovávaní si pozemského života za každou cenu. Ale i jako **výzvě „ztratit“** pro Krista **své srdce**, a tak je nalézt, **otevřít** mu své **já**, darovat se, a tak se stát sám sebou. Kristu, potažmo Bohu a Dobru. Tedy jako výzvě **neuchovávat** si své **já** pro sebe a **nežít** je jen **podle** a **pro sebe**. Nýbrž **podřídit je** Bohu-Lásce, **jít do vztahu** s ním, ve všech jeho podobách, **vydat se mu**. A pak, na druhém místě, i **lidem a celému světu**. Tedy opravdu začít **milovat**. Boha, lidi a svět, ztratit pro ně **své srdce**. Milovat **Lásku na prvním místě**.

Milé sestry, milí bratři, dnešní světec, sv. **Irenej**, první systematik křesťanské teologie 2. století i teoreticky odušil, **proč vztah s Kristem** má **potenciál** proměnit lidská srdce i vše v našem životě **k lepšímu**. Protože **Kristus**, Druhý Adam, svou **poslušností**, tedy láskou až na kříž, v sobě a tím pádem v lidství **napravil neposlušnost** Adama prvního. Proto **vztah s Kristem**, vztah s Bohem skrze **Kristovo lidství**, otevřeme-li se mu opravdu, má **potenciál** nás učit **milovat**, proměňovat **k lepšímu**. Ale je třeba si Krista opravdu **zamilovat**. Jako zčlověčenou Boží lásku, jako Boží základ světa (*oikonomía tou Theú*), která do sebe zahrnuje vše (*anakefalois*). Což jsou taktéž teze sv. Ireneje...